

Становище

за дисертационния труд на Миглена Иванова Маринова
„Изкуство и общество във философията на Хосе Ортега-и-Гасет“,

от доц. д-р Петя Тодорова

Представеният дисертационен труд на Миглена Маринова е продукт на задълбочени теоретични разработки и показва компетентността на авторката в областта на изследваната проблематика.

Тя поставя пред себе си нелеката задача да анализира социалната проблематика в творчеството на Ортега-и-Гасет през призмата на изкуството. Като изхожда от широките си познания върху творчеството на Хосе Ортега-и-Гасет Миглена Маринова логически аргументира позицията, че „...интереса на Ортега към изкуството (може да бъде разглеждан /бел. моя/) в ракурс, при който изкуството се явява инструмент за изграждане на социално философската му доктрина и път за изследване на цялостната промяна в общата витална чувствителност“. (стр.6).

Така формулирана задача е допълнително усложнена от приложения аспект – не като разглежда „изкуството и обществото като самостоятелни, автономни реалии, а (чрез /бел. моя/) релацията помежду им, динамиката на взаимодействието и взаимната им обусловеност“ (стр. 4), което само по себе си е допълнително интелектуално предизвикателство.

Друг особен труден за разработване проблем е представянето и проследяването на изкуството като „инструмент за изграждане на социално философската доктрина на Ортега-и-Гасет и път за изследване на цялостната промяна на виталната чувствителност“.

Подобно изследване, което включва едновременното разглеждане и разработване на проблеми от различни научни полета, налага непрекъснато надскачане на тесните рамки на една или друга научна област. Съответно, се появява необходимостта в изследването да се използват широки познания не само по философия, но и по теория на изкуството, и по социология.

Трансформациите във възприятията на „изкуството и обществото във философията на Ортега-и-Гасет се разглеждат ...като... фундаментална тема на социалната философия“. Разработването на такава очевидно комплицирана тема изисква несъмнено проява на изследователска смелост и увереност. Но освен куража, Миглена Маринова демонстрира в дисертацията си и достатъчно умения да се справи с повечето от предизвикателствата, възникващи в процеса на разработване на поставените задачи.

Освен това, не трябва да се забравя, че научната стойност на всяка докторска дисертация е не толкова в приключването на един проблем, в решаването на една задача, а в откриването на изследователските перспективи пред докторанта – дисертацията не е опусът на живота, венецът на изследователската кариера, а бележи само здравето начало и следва да се оценява с оглед плодотворността на тематиката и подхода към нея. Последните определено заслужават много висока оценка и като приноси за социалната философия.

Дисертационният труд е в обем от 186 страници. Текстът е коректно структуриран – съдържа увод, четири глави (всяка от които със съответните подраздели), заключение, библиография. Авторефератът отговаря на нормативните изисквания и е разработен добре в съдържателно отношение – изчерпателно представя засегнатите в труда проблеми и авторските тези. Определено може да се каже, че кандидатката е спазила всички формални изисквания, на които следва да отговаря подобен научен труд.

Текстът показва, че работата ѝ като докторант е била продуктивна и е оставила трайни следи върху нейното научно оформяне и израстване. Очевидно е, че Миглена Маринова е добре запозната не само творчеството на Ортега-и-Гасет, но също така познава произведенията на автори, работили върху неговото творчество, умее да използва и коментира коректно техните идеи в изследваната от нея проблематика. Аналитичният обзор, който е направила в областта на дисертацията си представя изследовател, който има ясни перспективи спрямо разработваната тема.

Определено достойнство на дисертационния труд е неговата библиография (101 заглавия на български, испански, английски и френски език), която покрива различните области на изследване, засегнати в основния текст. Трябва да се отбележи и факта, че библиографията съдържа предимно използвани и коментирани трудове, при това на меродавни автори в изследваната проблематика. Това свидетелства за продължителната, упорита и целенасочена работа по дисертацията, за стремежа на авторката да обхване

темата във възможно най-коректната експлицитност в детайлното описание на такъв изключително сложен проблем.

Като цяло текстът на дисертационния труд демонстрира необходимата достатъчна информираност и вникване в същността на материята на различни области – философия, философия на изкуството, социология, която докторантката е придобила в процеса на своето образование.

Важен белег за равнището на получената образованост е и демонстрираният стил на научно изложение – авторката развива тезите си логично и убедително, коректно представя и използва адекватна литература, формулира ясно собствените си позиции и разбирания.

Впечатляващо е не само образователното, но и интелектуалното равнище на докторантката, Може да се каже, че Миглена Маринова се е включила в онзи механизъм на интелектуално взаимодействие между философия и литература, който е успяла да аргументира особено плодотворно в изследването си в областта на социалната философия. Езикът на представения дисертационен текст е жив, предизвикателен, диалогизиращ и интригуващ, без това да се отразява на аналитичното ниво на изказаните твърдения. Като цяло стилът на разработката отговаря напълно на изискванията за съвременния стил на научно изследване.

Предложеният дисертационен труд впечатлява със своята ерудираност. Приложеният критически подход е безупречен. Със способността си да формулира научни проблеми и да търси тяхното осветяване посредством богата и фундаментална литература, Миглена Маринова доказва убедително своята научна зрялост.

Текстът напълно отговаря на изискванията и съответства на стандартите за дисертационен труд в Република България. Авторефератът е направен според изискванията на този жанр – той представя вярно и по коректен начин съдържанието на дисертационния труд. По темата на дисертацията са публикувани пет статии. Самооценката на приносните моменти е коректно извършена. В посочените приноси се съдържат реалните научни постижения на дисертацията.

Гореказаното ми дава всички основания да предложа на Миглена Маринова да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор”.

06.09. 2019 г.

Подпис:

(доц. д-р Петя Годорова)